

Тема: Симетрія відносно прямої

Мета:

- *Навчальна:* розглянути поняття симетрії відносно прямої; перетворення симетрії відносно прямої; фігури, симетричні відносно прямої; теорему про перетворення симетрії відносно прямої;
- *Розвиваюча:* розвивати вміння стисло та доречно висловлювати свої міркування та обґрунтовувати їхню правильність; розвивати вміння будувати симетричні точки відносно даної прямої, симетричні фігури відносно даної прямої;
- *Виховна:* виховувати інтерес до вивчення точних наук;

Компетенції:

- математичні
- комунікативні

Тип уроку: засвоєння нових знань;

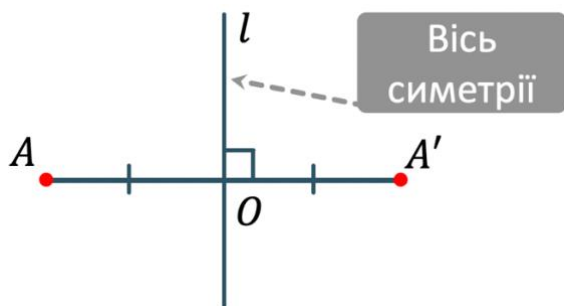
Обладнання: конспект, презентація, мультимедійне обладнання;

Хід уроку

I. Організаційний етап

- Привітання
- Перевірка присутніх на уроці
- Налаштування на роботу

II. Вивчення нового матеріалу

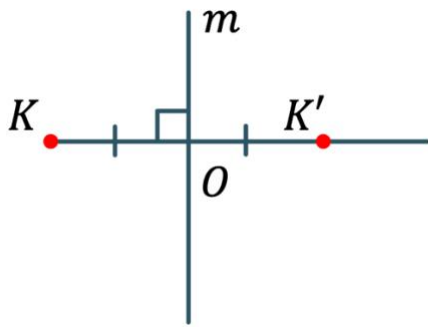

// Симетрія відносно прямої

Точки A і A' називаються **симетричними відносно прямої l** , якщо точка O – середина відрізка AA' і $l \perp AA'$

- Запропонуйте спосіб побудови точки, що буде симетричною точці K відносно прямої l

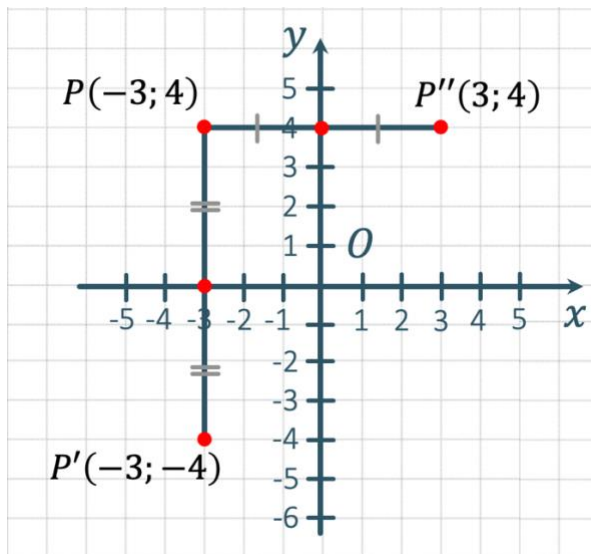

1. Проводимо перпендикуляр з точки K на пряму m
2. На продовженні побудованого перпендикуляра з іншого боку від прямої m відкладаємо відрізок $OK' = OK$

Завдання

Знайдіть координати точок, симетричних точці $P(-3; 4)$ відносно осей координат

Розв'язання:

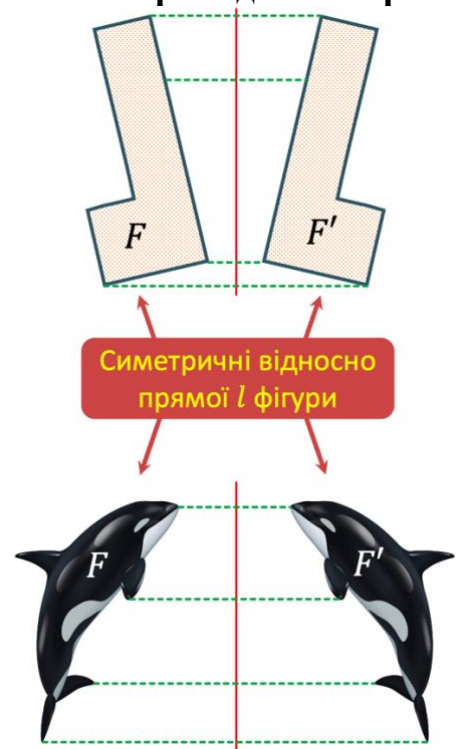

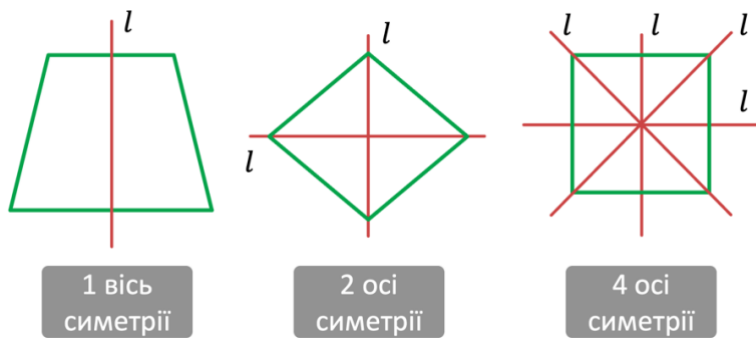
Якщо точка P' симетрична до точки P відносно осі Ox , то вона перпендикулярна до цієї осі і точка перетину даного перпендикуляра з віссю Ox – середина відрізка PP' . Отже абсциса точки P' дорівнює абсцисі точки P , а ординати цих точок – протилежні числа. $P'(-3; -4)$

Міркуючи аналогічно, знайдемо координати точки P'' , що симетрична P відносно осі Oy . $P''(3; 4)$

// Перетворення симетрії відносно прямої

Перетворення симетрії відносно прямої – це таке перетворення, за якого кожна точка фігури F симетрична деякій точці фігури F' відносно точки прямої l і навпаки.

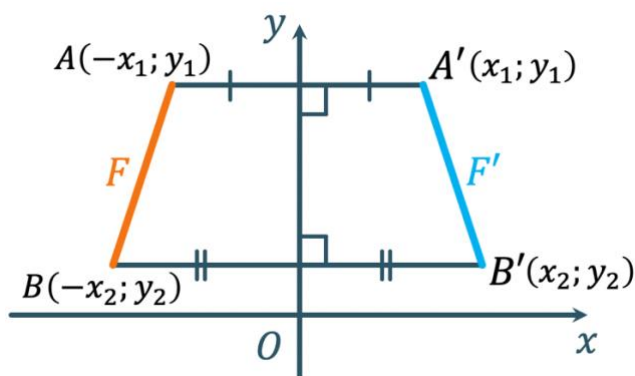

Фігура називається симетричною відносно прямої l , якщо існує таке перетворення симетрії відносно прямої l , яке переводить фігуру у себе.

- Рівнобічна трапеція симетрична відносно прямої, що проходить через середини її основ. Ромб, що відмінний від квадрата має дві осі симетрії, квадрат – чотири.
- Як на вашу думку, скільки осей симетрії має коло? (Безліч)

Теорема (про перетворення симетрії відносно прямої)

Перетворення симетрії відносно прямої є переміщенням

Доведення:

- Якими будуть координати точок A' і B' ?

Ці точки симетричні докам A і B відносно осі Oy , отже:

$$\begin{aligned} A'(x_1; y_1) \\ B'(x_2; y_2) \end{aligned}$$

- Пригадайте формулу відстані між двома точками. Як можемо виразити відстань AB і $A'B'$?

$$\left. \begin{aligned} AB &= \sqrt{(-x_1 + x_2)^2 + (y_1 - y_2)^2} = \sqrt{(x_1 - x_2)^2 + (y_1 - y_2)^2} \\ A'B' &= \sqrt{(x_1 - x_2)^2 + (y_1 - y_2)^2} \end{aligned} \right\} \rightarrow AB = A'B'$$

Так як $AB = A'B'$, то симетрія відносно прямої є переміщенням.

Доведено

III. Розв'язування завдань

№1

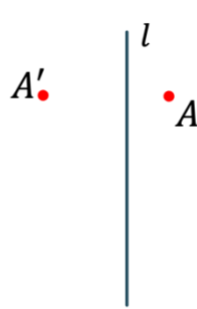
На якому з рисунків точки A і A' симетричні відносно прямої l ?

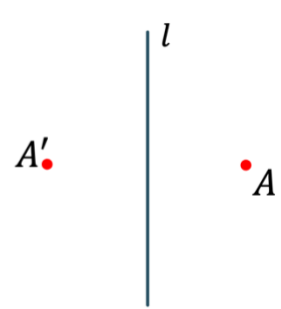
1

2

3

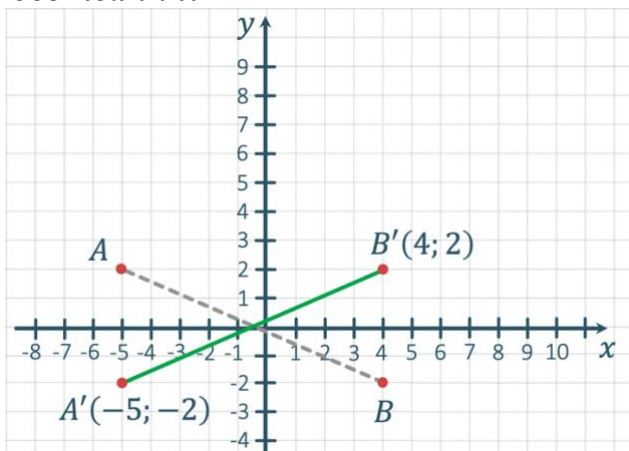
4

Відповідь: 4

№2

Дано відрізок AB , кінці якого мають координати $A(-5; 2)$, $B(4; -2)$. Побудуйте відрізок, симетричний відрізку AB відносно осі абсцис, та запишіть координати його кінців.

Розв'язання:

1. Будуємо точки A' і B' , що симетричні точкам A і B відносно осі абсцис
2. Будуємо відрізок $A'B'$

№3

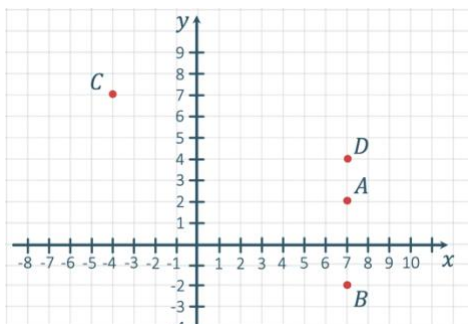
Укажіть пари точок, що симетричні відносно осі абсцис:

$A(7; 2)$

$B(7; -2)$

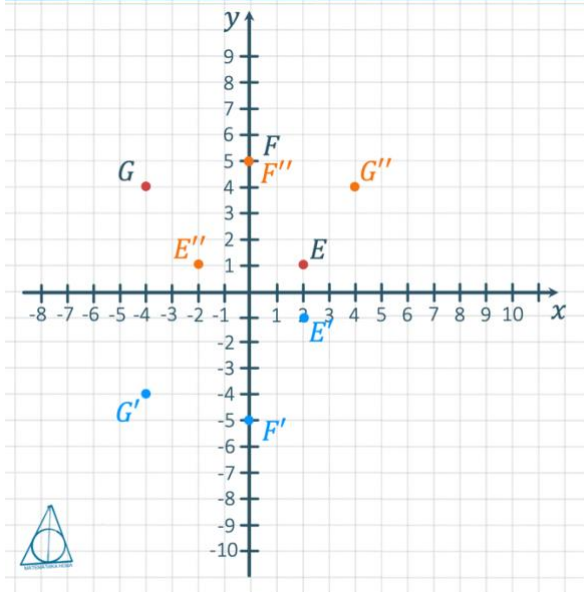
$C(-4; 7)$

$D(7; 4)$

Відповідь: $A(7; 2)$ і $B(7; -2)$

В які точки перейдуть точки $E(2; 1)$, $F(0; 5)$, $G(-4; 4)$ відносно координатної осі:

Відповідь:

Ox : $E'(2; -1)$, $F'(0; -5)$, $G'(-4; -4)$

Oy : $E''(-2; 1)$, $F''(0; 5)$, $G''(4; 4)$

№4

Скільки осей симетрії має кожна геометрична фігура?

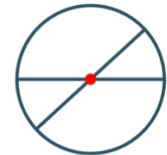
Відрізок

Пряма

Промінь

Коло

Розв'язання:

Відрізок

Дві

Пряма, на якій
лежить відрізок
і його
серединний
перпендикуляр

Пряма

Безліч

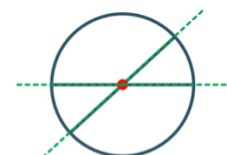
Безліч
перпендикулярів
до даної прямої і
сама пряма

Промінь

Одну

Пряма, на якій
лежить промінь

Коло

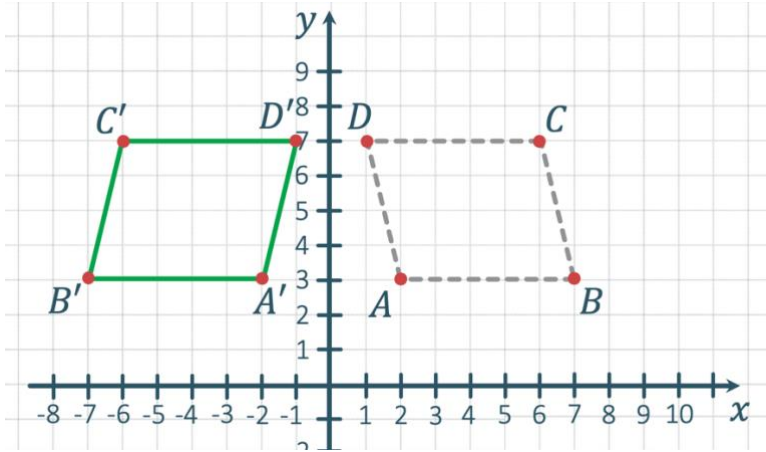
Безліч

Будь-яка пряма,
якій належить
діаметр

№5

$ABCD$ – паралелограм з вершинами $A(2; 3)$, $B(7; 3)$, $C(6; 7)$, $D(1; 7)$. Зообразить паралелограм $A'B'C'D'$, симетричний йому відносно осі Oy .

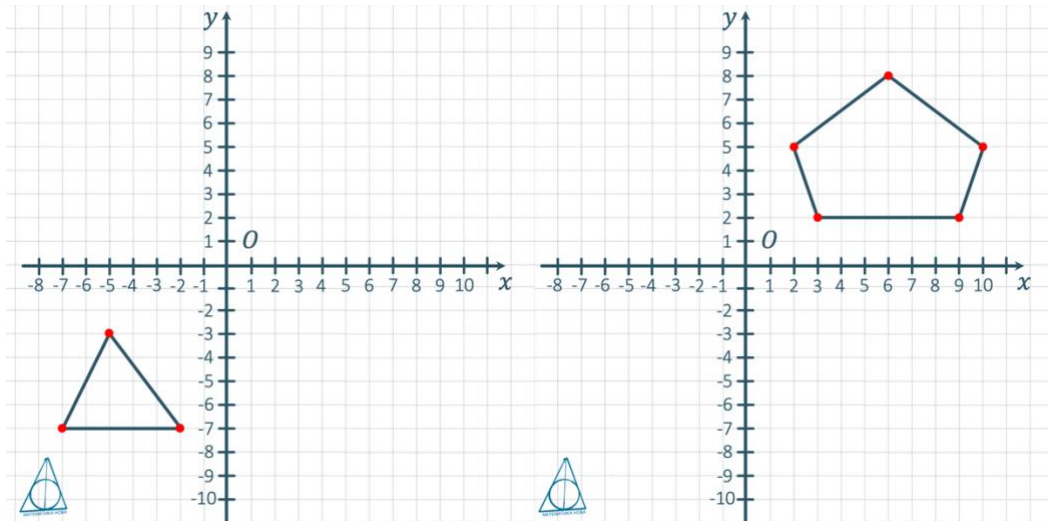
Розв'язання:

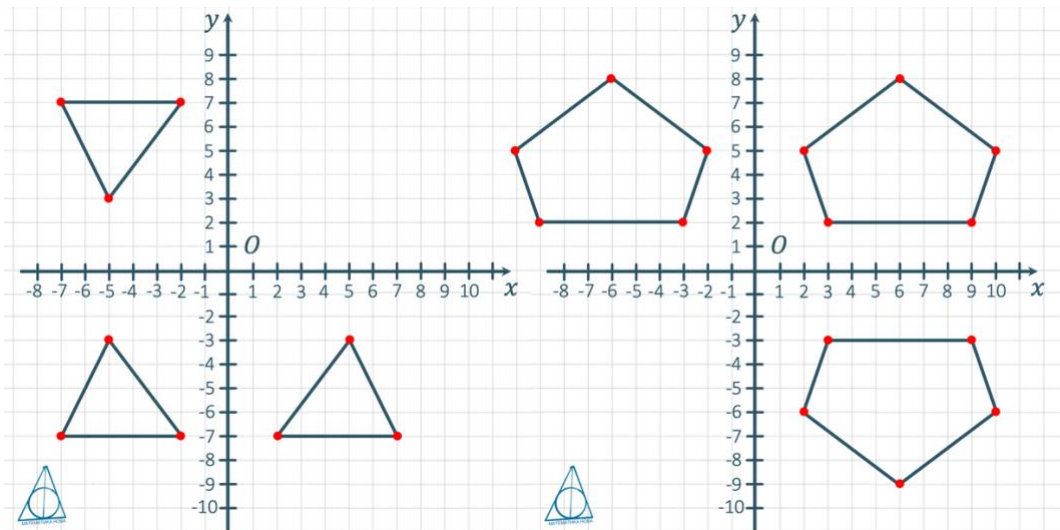
1. Будемо вершини паралелограма $A'B'C'D'$, симетричні вершинам паралелограма $ABCD$
2. З'єднаємо побудовані вершини між собою послідовно

№6

Побудуйте фігури, симетричні даним фігурам відносно координатних осей Ox і Oy

Розв'язання:

IV. Підсумок уроку

- Які точки називаються симетричними відносно прямої l . Як називається пряма l ?
- Яке перетворення називається перетворенням симетрії відносно прямої?
- Які фігури називаються симетричними відносно прямої l ?
- Яка фігура називається симетричною відносно прямої?
- Наведіть приклади фігур, що мають вісь симетрії
- Як довести, що перетворення симетрії відносно прямої – переміщення?

V. Домашнє завдання

Опрацювати §20

Виконати № 931, 933, 938